

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2250-

11. mai 2023

Representantforslag 227 S (2022-2023) om at alle barn skal få tilbud om en barnehageplass rett etter endt foreldrepermisjon

Barnehager utgjør en svært viktig del av velferds- og utdanningstilbudet i Norge. Gjennom barnehagen får tusenvis av barn over hele landet en hverdag hvor de opplever mestring, lek og læring.

Retten til barnehageplass følger av barnehageloven § 16. Alle barn har rett til barnehageplass, men retten inntreer ved ulik alder avhengig av når på året barnet er født. Barn som fyller ett år senest innen august, har rett til barnehageplass fra august samme år, mens barn født i september, oktober og november har rett til plass fra måneden barnet fyller ett år. Kommunen eller en privat barnehage har anledning til å tilby barn plass i barnehage før den lovfestede retten inntreer. Selv om kommunesektoren ikke er kompensert for å ta opp barn uten rett til plass, vet vi at mange kommuner likevel har valgt å prioritere fleksible opptaksløsninger og tilbyr plasser i løpet av våren.

Regjeringen vurderer hele tiden om det er behov for å gjøre endringer som kan gjøre hverdagen enklere for barna og deres foreldre. Regjeringen har nylig varslet at den har satt i gang et arbeid med å forbedre foreldrepengeordningen. Etter gjeldende regler er foreldrepengeperioden enten 49 uker med 100 prosent inntektsdekning eller 59 uker med 80 prosent dekning. Den samlede utbetalingen av foreldrepenger ved redusert dekningsgrad er i dag lavere enn ved full dekningsgrad. Regjeringen ser ingen vektige grunner til å opprettholde en slik forskjell, og har i Prop. 118 S (2022-2023) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023 varslet at Barne- og familiedepartementet har igangsatt arbeid med sikte på å forlenge foreldrepengeperioden ved 80 prosent dekning i 2024. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om saken. En utvidet foreldrepengeperiode

med 80 prosent vil gi økt fleksibilitet i foreldrepengeordningen og kan bidra til å redusere omfanget av ulønnet permisjon.

Regjeringen har foreløpig ikke funnet rom for å utvide retten til barnehageplass, som vil være et mye mer kostbart tiltak enn forbedringene i foreldrepengeordningen.

Kunnskapsdepartementet har ikke hatt mulighet til å anslå kostnaden ved innføre garanti om barnehageplass etter endt foreldrepermisjon, slik representantene foreslår. Men forslaget vil imidlertid ikke være veldig ulikt fra å innføre rett til plass for alle barn fra måneden de fyller ett år. Dette har departementet tidligere anslått til å koste i underkant av 7 mrd. kroner. I disse beregningene er det lagt til grunn at plassene som tas i bruk fra vårhalvåret finansieres fra begynnelsen av barnehageåret i august året før. Videre er det tatt høyde for at flere barn i barnehage vil medføre en reduksjon i utgiftene til kontantstøtte. I beregningene har det ikke vært mulig å ta høyde for eventuelle økte skatteinntekter som følge av at foreldre kommer tidligere tilbake til arbeid. Også gradvise rettighetsutvidelser er kostbare. En utvidelse av retten til plass slik at barn født i desember får rett til plass fra måneden de fyller ett år vil, med tilsvarende forutsetninger som beskrevet over, ha en kostnad på om lag 800 mill. kroner.

En utvidelse av rett til plass fra fylte ett år for alle barn vil også føre til et behov for om lag 25 000 nye barnehageplasser, og vil stille ytterligere krav til bemanningen og den pedagogiske virksomheten i barnehagene. Vi har fått tilbakemeldinger fra sektoren om at tidligere rettighetsutvidelser har ført til utfordringer med tilvenning og stabilitet i barnegruppen. Dette vil trolig være utfordringer som oppleves som desto mer krevende dersom det innføres krav om flere barnehageopptak. Det er derfor viktig å gjøre en grundig vurdering av hvordan utvidelser vil kunne påvirke hverdagen i barnehagen, og å vurdere en eventuell utvidelse opp mot andre mulige satsinger på barnehagefeltet.

Regjeringen har så langt prioritert andre tiltak for å forbedre barnehagetilbudet. Vi har redusert maksprisen til under prisnivået som ble lagt til grunn i barnehageforliket. Til sammen er maksprisen redusert med 315 kroner per måned siden Solberg-regjeringen. Fra 1. august blir barnehagen gratis fra tredje barn for foreldre som har flere barn i barnehagen. Og fra samme dato blir barnehagen gratis for alle barn i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms. Som varslet i regjeringens barnehagestrategi vil vi også sette i gang et arbeid med å vurdere moderasjonsordningene i barnehagen.

Med hilsen

Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur